

11. Seznam pramenů a literatury:

Prameny:

- XENAKIS, Iannis. *Metastaseis* [partitura]. London: Boosey&Hawkes Music Publishers Ltd., 1967.
- XENAKIS, Iannis. *Concret PH*. CD. An Anthology Of Noise And Electronic Music Vol. 1: First A-Chronology, 1921–2001.
- VARÈSE, E. *The Complete Works*. CD. Royal Concertgebouw Orchestra, Asko Ensemble (dir. R. Chailly). Decca/London, 1994, 1998.
- VARÈSE, E. – XENAKIS, I. – LE CORBUSIER. *Poème électronique (1958)* [online]. Film. [cit. 2. 11. 2007]. Dostupné z: <<http://www.youtube.com>>.

Monografické publikace:

- ATALAY, Bülent. *Matematika a Mona Lisa: Umění a věda Leonarda da Vinci*. Praha: Slovart, 2007.
- BENJAMIN, Walter. Das Kunstwerk im Zeitalter seiner technischen Reproduzierbarkeit. In *Gesammelte Schriften I, 2* (Werkausgabe Band 2), hrsg. v. Tiedermann, Rolf/Schweppenhäuser, Hermann. Frankfurt a. M.: Suhrkamp 1980, S. 471–508.
- BENJAMIN, Walter. *Dílo a jeho zdroj*. Praha: Odeon, 1979.
- BIENZ, Peter. *Le Corbusier und die Musik*. Braunschweig/Wiesbaden: Vieweg, 1998.
- BOESIGER, W. (ed.). *Le Corbusier et son atelier rue de Sèvres 35*. Oeuvre complète 1952–57. Les Editions d'Architecture Zurich. (vol. VI.), 1991.
- BOSSEUR, Jean-Yves. *Le sonore et le visuel*. Paris: Éditions Dis Voir, 1992.
- CABRERA, D. *Sound Space and Edgard Varèse's Poème Electronique*. (Ph.D. thesis). Sydney: University of Technology, 1994.
- CANETTI, Elias. *Masa a moc*. Praha: Arcadia, 1994.
- COHEN, Jean-Louis. *Le Corbusier*. Praha: Slovart, 2005.
- COOK, Nicholas. *Analysing Musical Multimedia*, Oxford University Press, 1998.
- COWELL, Henry. *Charles Ives and his Music*. New York: Oxford University Press, 1955.
- DELALANDE, François. *Entretiens avec Xenakis: „Il faut être constamment un immigré“*. INA-Buchet/Chastel, Pierre Zech éditeur, Paris 1997.

- ECO, Umberto. Huizinga a hra. In *O zrcadlech a jiné eseje*. Mladá fronta, 2002. s. 367–391.
- ECO, Umberto. *Mysl a smysl: Sémiotický pohled na svět*. Přeložil J. Fiala, Z. Frýbort. Moraviapress, 2000.
- FLAŠAR, M. *Karlheinz Stockhausen – Hudba a prostor* [rukopis]. Bakalářská diplomová práce, vedoucí práce Miloš Štědroň. Masarykova univerzita, 2003.
- GADAMER, Hans-Georg. Aktualita krásného: Umění jako hra, symbol a slavnost. Praha: Triáda, 2003.
- HARRISON, Ch. – WOOD, P. (eds.). *Art in theory 1900–2000: An Anthology of Changing Ideas*. 2nd Edition. Blackwell Publishing, 2003.
- HELMHOLTZ, Hermann von. *Výber z teoretických prác*. Zostavil a preložil Bohumil Valehrach. Bratislava: Vydavateľstvo slovenskej akadémie vied, 1979.
- HROCH, Jaroslav. *Filosofická hermeneutika v dejinách a v súčasnosti*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2003.
- CHARBONIER, G. *Entretiens avec Edgard Varèse*. Paris: Belfond, 1970.
- CHION, M., Guide des objets sonores: Pierre Schaeffer et la recherche musicale. Paris: Buchet/Chastel, 1995, s. 31–32.
- KANT, Immanuel. *Kritik der reinen Vernunft*. Leipzig: Verlag Philipp Reclam jun., 1971.
- KANT, Immanuel. *Kritika čistého rozumu*. Praha: Oikúmené, 2001.
- LE CORBUSIER. *The Modulor*. Cambridge: Harvard University Press 1954.
- LE CORBUSIER. *Modulor 2*. Cambridge: MIT Press 1958.
- LE CORBUSIER. *Vers une architecture*. Paris: Éditions Arthaud, 1977.
- LÉBL, Vladimír. *Elektronická hudba*. Praha: SHN, 1966.
- MARTINOVÁ, Sylvia. *Futurismus*. Taschen/Sloart, 2007.
- MEYER, Felix – ZIMMERMANN, Heidy. *Edgard Varèse: Komponist, Klangforscher, Visionär*. Paul Sacher Stiftung. Mainz: Schott, 2006.
- MONACO, James. *Žak čist film*. Praha: Albatros, 2000.
- MOTTE-HABER, Helga de la. Die Musik von Edgard Varèse: Studien zu seinen nach 1918 entstandenen Werken. Hofheim/Ts.: Wolke Verlag, 1993.
- MOTTE-HABER, H. de la – ANGERMANN, K. *Edgard Varèse 1883–1965: Dokumente zu Leben und Werk*. Frankfurt am Main: Peter Lang, 1990.

- NOVÁK, Mirko. *Le Corbusierova prostorová esthetika: Příspěvek k rozboru nového tvárného citění*. Rozpravy České akademie věd a umění, Třída I., č. 75. Praha: Česká akademie věd a umění, 1929.
- NYMAN, Michael. *Experimental Music*. Second Edition. Cambridge University Press, 1999.
- OUELLETTE, Fernand. *A biography of Edgard Varèse*. Translated from the French by Derek Coltman. New York: Orion Press, 1968.
- OUELLETTE, Fernand (ed.). *Visages d'Edgard Varèse*. Editions de l'Hexagone, Montreal, 1959.
- PACKER, R. – JORDAN, K. *Multimedia: From Wagner to Virtual Reality*. New York: W. W. Norton, 2002.
- PALMIERI, Giovanni. *Invito a conoscere il Futurismo*. Milano: Mursia, 1987.
- RAGOT, G. – DION, M. *Le Corbusier en France. Réalisations et projets*. Paris: Éditions du Moniteur, 1992.
- RATAJ, Michal. *Elektroakustická hudba a vybrané koncepty radioartu*. Edice Disk – malá řada, sv. 3. Praha: HAMU, 2007.
- SARTRE, Jean-Paul. *Existencialismus je humanismus*. Přel. Petr Horák. Praha: Vyšehrad, 2004.
- SEXTON, J. (ed.) *Music, Sound and Multimedia*. Edinburgh University Press, 2007.
- SCHAEFFER, Pierre. *Konkrétní hudba*. Praha: Editio Supraphon, 1971.
- SCHAEFFER, Pierre. *Traité des objets musicaux*. Paris: Seuil, 1966, s. 640. Cit. dle CHION, M. *Guide des objets sonores*. Paris: Buchet/Chastel et INA.GRM, 1983.
- STOCKHAUSEN, K. Musik im Raum [1958]. In *Texte zu eigenen Werken, zur Kunst Anderer; Aktuelles: Aufsätze 1952–1962 zur musikalischen Praxis*. Band 2. Köln: Verlag M. DuMont Schaubert, 1975, s. 152–175.
- STRAVINSKIJ, Igor. *Rozhovory s Robertem Craftem*. Praha-Bratislava: Editio Supraphon, 1967.
- THOMPSON, Emily Ann. *The soundscape of modernity: Architectural acoustic and the culture of listening in America, 1900–1933*. MIT Press, 2004.
- VARÈSE, Edgard. Die Befreiung des Klangs. Übersetzt von R. Riehn. In Charbonnier, Georges. *Entretiens avec Edgard Varèse*. Paris: Belfond, 1970.
- VARÈSE, Edgard. *Écrits*. Christian Bourgois Éditeur, 1983.
- VARÈSE, Louise. *Varèse. A Looking-Glass Diary*, 1972, 3. vyd., London, 1975.
- XENAKIS, Iannis. *Formalized music*. New York: Pendragon Press, 1992.

XENAKIS, Iannis. *Musique de l'architecture*. Marseille: Éditions Parenthèses, 2006.

Lexika:

FUKAČ, Jiří – VYSLOUŽIL, Jiří. *Slovník české hudební kultury*. Praha: Editio Supraphon, 1997.

Heslo Installation. In *Grove Art Online. Oxford Art Online*. [cit. 5. 2. 2009]. Dostupné z: <<http://www.oxfordartonline.com/subscriber/article/grove/art/To41385>>.

JONES, Steve (ed.). *Encyclopedia of New Media: An Essential Reference to Communication and Technology*. Chicago: University of Illinois, 2002.

PARFITT, Oliver. Installation art. In: *The Oxford Companion to Western Art*, ed. Hugh Brigstocke. *Oxford Art Online*. [cit. 5. 2. 2009]. Dostupné z: <<http://www.oxfordartonline.com/subscriber/article/opr/t118/e1283>>.

Periodika:

AMZOLL, Stefan. Ich bin das Ohr. Zum 100. Geburtstag des Klangpioniers. In: *Neue Zeitschrift für Musik*, Jan./Feb. 1996, s. 50–53.

BAKLA, Petr. Iannis Xenakis: Přesný strůjce zvuku hrubě tesaného. *His Voice*, č. 6, 2005.

BÁRTOVÁ, Jindřiška. Dirigentské vystoupení Edgara Varèse v Praze. *Hudební rozhledy* č. 3, 2003, s. 36–40.

BATTIER, Marc. A Constructivist approach to the analysis of electronic music and audio art – between instruments and faktura. *Organised Sound* (8)3, Cambridge University Press, 2003, s. 249–255.

BLAUKOPF, Kurt. Raumakustische Probleme der Musiksoziologie. *Gravesaner Blätter* 1960, No. 19–20, s. 163–173.

BOSSIS, Bruno. The Analysis of Electroacoustic Music: from sources to invariants. *Organised Sound*, 11, No. 2, 2006, s. 101–112.

BUSONI, Ferruccio. Návrh nové estetiky hudebního umění. Přeložila Marie Raabová. *Rytmus*, roč. 5, 1940, s. 10–11, 22–24, 30, 39–40, 49–55.

DAHLHAUS, Carl. Dějiny hudby jako dějiny lidské kultury? *Opus musicum*, 1980, roč. 12, č. 1, s. 5.

ECKSTEIN, Pavel. Zemřel Edgard Varèse. *Hudební rozhledy*, roč. 18, 1965, s. 1021.

HELFERT, Vladimír. Periodisace dějin hudby. *Musikologie*, roč. 1, 1938, s. 7–26.

PETIT, Jean. *Le Poème Électronique*, Le Corbusier. Paris: Éditions de Minuit, 1958.

Revue Technique Philips, Vol. 20, 1958–59.

- SEDLÁŘ, Jiří. Constantin Brancusi. *Universitas* č. 4, 2006, Brno: Masarykova univerzita, s. 34–39.
- SIKIRIADI, Elizabeth. The architectures of Iannis Xenakis. *Technoetic Arts*, Vol. 1, No. 3, 2004, s. 201–207.
- SPURNÝ, Lubomír. Junge Klassizität Feruccia Busonihho jako netradiční dodatek k Návrhu nové estetiky hudebního umění. *Slovenská hudba*, Bratislava, 3, 3–4, s. 361–366.
- SPURNÝ, Lubomír. Jednota hudby – hudba svobody: K Busonihho Návrhu nové estetiky. *Opus musicum*, Brno: Nadace Opus musicum, 1995, 27, 2, s. 69–77.
- STERKEN, Sven. Towards a Space-Time Art: Iannis Xenakis Polytopes. *Perspectives of New Music*, Vol. 39, No 2. Princeton: Princeton University Press, s. 262–273.
- TREIB, Marc. Space calculated in seconds: The Philips Pavilion, Le Corbusier, Edgard Varèse. Princeton: Princeton University Press, 1996.
- VARÈSE, Edgard. Ionisation – Espaces. In: *Twice a Year*, No. 7, Autumn – Winter, 1941. Cit. in OUELLETTE, F., op. cit., 1968.
- VOJTĚCH, Ivan. In memoriam Edgara Varèse. *Literární noviny*, roč. 14, 1965, s. 9.

Separátní studie:

Články ve sbornících a kolektivních publikacích:

- APOLLINAIRE, Guillaume. The New Painting: Art Notes. In *Art in Theory 1900–2000: An Anthology of Changing Ideas* (Orig. in: Les Soirées de Paris, April-May 1912).
- FLAŠAROVÁ, Jolana – FLAŠAR, Martin. Iannis Xenakis: Poznámky o „elektronickém gestu“. In *Manifesty polyhblivého obrazu: barevná hudba*. Vydání první. Olomouc : Pastiche Filmz o.s., 2010. Edice PAF, ISBN 978-80-904515-4-4, s. 87–92.
- GEORGAKI, Anastasia. The grain of Xenakis' technological thought in the computer music research of our days. In SOLOMOS, M. – GEORGAKI, A. – ZERVOS, G. (eds.). *Definitive Proceedings of the „International Symposium Iannis Xenakis“* (Athens, May 2005).
- LÉBL, Vladimír. O mezních druzích hudby. In *Nové cesty hudby: Sborník studií o novodobých skladebných směrech a vědeckých pohledech na hudbu*. Editio Supraphon Praha-Bratislava, 1970, s. 216–247.
- MATTIS, Olivia. Von Bebop zu „poo-wip“: Jazzeinflüsse in Varèses Poème électronique. In *Edgard Varèse: Komponist, Klangforscher, Visionär*. Paul Sacher Stiftung. Mainz: Schott, 2006.
- MAYŘOVÁ, Kateřina. Compositions for double-choirs [...]. In *Acta Universitatis Palackianae Olmucensis*, sv. 17, 1998, s. 123–137.

MONDRIAN, Piet. Neo-Plasticism: The General Principle of Plastic Equivalence (1920). In: Harrison, Ch. – Wood, P. (eds.). *Art in theory 1900–2000: An Anthology of Changing Ideas*. 2nd Edition. Blackwell Publishing, 2003, s. 291.

Další publikace:

MILLER, Henry. *Klimatizovaná noční můra*. Z anglického originálu přeložili a vysvětlivkami opatřili Věra a Jan Lamperovi. Olomouc: Votobia, 1996.

KUNDERA, Milan. *Une rencontre*. Paris: Gallimard, 2009.

LYOTARD, Jean-François. *Návrat a jiné eseje*. Praha: Herrmann a synové, 2002.

Elektronické zdroje:

BALILLA PRATELLA, F. *Manifesto of Futurist Musicians* [online]. [cit. 2. 4. 2009]. Dostupné z: <<http://www.unknown.nu/futurism/musicians.html>>.

FOUCAULT, Michel. *Of Other Spaces (1967), Heterotopias* [online]. [cit. 8. 2. 2008]. Dostupné z: <<http://www.foucault.info/documents/heteroTopia/foucault.heteroTopia.en.html>>.

FÖLLMER, G. – GERLACH, J. *Audiovisionen: Musik als intermediale Kunstform* [online]. [cit. 2. 4. 2009]. Dostupné z: <<http://www.medienkunstnetz.de>>.

HOFFMANN, Peter. *Xenakis, Iannis*. In Grove Music Online. Oxford Music Online. [cit. 5. 2. 2009]. Dostupné z: <<http://www.oxfordmusiconline.com/subscriber/article/grove/music/30654>>.

LOMBARDO, Vincenzo et al. *Archeology of Multimedia*. ACM Multimedia 2006, s. 1 [online]. [cit. 15. 9. 2009]. Dostupné z: <<http://www.edu.vrmmmp.it/vep>>.

MATTIS, Olivia. *An Interview with Leon Theremin* [online]. October 05, 2002. [cit. 5. 1. 2009]. Dostupné z: <<http://www.thereminvox.com/article/articleprint/18/-1/45/>>.

Programový text k expozici Pavilonu Philips, Expo 1958, Philips. Dostupné z: <<http://www.alice-eindhoven.nl>>.

SCHAEFFER, Pierre. *Symphonie pour un homme seul* [online]. [cit. 7. 7. 2008]. Dostupné z: <http://www.bejart.ch/fr/argus/symphonie_homme_seul.php>.

STERKEN, Sven. *L'itinéraire architectural de Iannis Xenakis: Une invitation à jouer l'espace* [online]. [cit. 9. 2. 2009]. Dostupné z: <<http://www.iannis-xenakis.org/fxe/archi/archi.html>>.

VALLE, Andrea – DOBSON, Richard et al. *Varese's Poème électronique regained: Evidence from the VEP project abstract* [online]. [cit. 21. 3. 2009]. Dostupné z: <<http://www.edu.vrmmmp.it/vep/>>.

VARÈSE, Edgard. Dopis L. Russolovi [online]. [cit. 20. 4. 2008]. Dostupné z: <<http://luigi.russolo.free.fr/varese.html>>.

VARÈSE, Edgard. *A Letter to Leon Theremin* [online]. October 10, 2002, [cit. 20. 4. 2008]. Dostupné z: <<http://www.thereminox.com/article/articleview/7/1/1/>>.

ZOUHAR, V. – LORENZY, R. – MUSIL, T. et al. *Hearing Varèse's Poème Électronique inside a virtual Philips Pavilion*, Proceedings of ICAD 05, Limerick, Ireland, July 6–9, 2005 [online]. [cit. 21. 3. 2009]. Dostupné z: <<http://www.icad.org/Proceedings/2005/ZmoelnigLorenz2005.pdf>>.